

Oppisopimuskoulutus Turun kaupungin organisaatiossa

2.5.2023

1. MITÄ OPPISOPIMUSKOULUTUS ON

Oppisopimuskoulutus on käytännönläheinen tapa opiskella ammattiin. Oppisopimuskoulutus on joko tutkintoon valmistavaa koulutusta tai ammatillista lisäkoulutusta. Oppisopimuskoulutuksessa työpaikalla järjestettävä koulutus on keskeistä ja suurin osa koulutuksesta toteutetaan työpaikalla työtä tehdessä. Koulutusta täydennetään teoriaopetuksella, jonka hankinnasta vastaa koulutuksen järjestäjä.

Oppisopimuksella tarkoitetaan työnantajan ja opiskelijan välistä määräaikaista työsopimusta tai työntekijän/viranhaltijan määräaikaista oppisopimusta, jossa työnantaja maksaa oppisopimusopiskelijalle virka- tai työehtosopimuksen mukaista palkkaa ja työajan tulee olla keskimäärin vähintään 25 h / vko. Oppisopimus solmitaan työnantajan, oppisopimusopiskelijan ja oppisopimustoimiston kesken.

Oppisopimuskoulutus tähtää ammatillisen perustutkinnon, ammatti- tai erikoisammattitutkinnon tai niiden osan suorittamiseen. Oppisopimuskoulutus perustuu opiskelijalle laadittavaan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan (HOKS), jossa määritellään suoritettava tutkinto, keskeiset työtehtävät, koulutukseen liittyvä teoriaopetus, koulutuksen kesto ja muut tarpeelliset asiat. Jokaiselle oppisopimusopiskelijalle nimetään työpaikalta henkilökohtainen työpaikkaohjaaja, joka sitoutuu vastaamaan opiskelijan ohjauksesta ja arvioinnista. Henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKSin) laativat yhdessä opiskelija, työnantaja (työpaikkaohjaaja/työnantajan edustaja) ja koulutuksen järjestäjä (teoriaopintojen järjestämisestä vastaavan oppilaitoksen opettaja) siten, että se on liitettävissä oppisopimukseen sopimusta hyväksyttäessä.

Opiskelijan tietojen ja taitojen kehittymistä arvioidaan oppisopimuksen aikana. Työpaikalla järjestettävän koulutuksen arvioinnista vastaa työnantaja (työpaikkaohjaaja). Koulutuksen aikana tapahtuvista teoriaopintojen arvioinnista vastaa oppilaitos. Osaamisen arvioinnista vastaavat yhdessä työnantaja sekä oppilaitoksen edustaja.

Tutkintoon valmistavassa oppisopimuskoulutuksessa valmistaudutaan aina näyttöön, jossa opiskelija osoittaa ammattiosaamisensa. Näytöt tapahtuvat lähdes poikkeuksetta työelämässä oikeissa työelämän tilanteissa. Näyttöjä voi täydentää muulla osaamisella, esim. jollain kirjallisella tuotoksella. Opiskelija saa tutkintotodistuksen suoritettuaan näytöt hyväksyttävästi.

Oppisopimustoiminnasta vastaa Turun kaupungin ammatti-instituutin alainen [oppisopimustoimisto](#), jonka yhteystiedot ovat:

Turun oppisopimustoimisto
Yliopistonkatu 31, 4. kerros
20100 TURKU

P. (02) 2633 4900
Email: oppisopimus@turku.fi
Internet-sivut: www.oppisopimus.turku.fi

2. OPPISOPIMUSKOULUTUSTA KOSKEVAT SÄÄDÖKSET JA MÄÄRÄYKSET

Oppisopimuskoulutusta koskevat keskeiset säädökset sisältyvät ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiin (531/2017) ja asetukseen (673/2017) sekä työsopimuslakiin (55/2001). Lainsäädännön ohella oppisopimuskoulutuksen aikana sovelletaan kunnallisten alojen virka- ja työehtosopimukseen sisältyviä määräyksiä. Lisäksi oppisopimusta ohjaavana asiakirjana on itse oppisopimus, jossa on määritelty tarkemmin opiskelijan oppimisesta.

Koska edellä luetellut säädökset ja määräykset eivät yksityiskohtaisesti määrittele kaikkia käytännön oppisopimustoiminnassa noudatettavia menettelytapoja, tarvitaan myös erillistä yhtenäistä ohjeistusta siitä, millä tavalla Turun kaupunki työnantajana oppisopimuskoulutusta toteuttaa.

3. PALVELUSSUHTEEN MUOTO

3.1 Uuteen määräaikaiseen työsuhteeseen tulevat oppisopimusopiskelijat (rekrytoiva oppisopimus)

Turun kaupungin palveluksessa oppisopimuskoulutusta suorittavien opiskelijoiden kanssa tehdään määräaikainen työsopimus (**oppisopimus**) oppisopimuskoulutuksen kestoajaksi. Ammatillista koulutusta koskevan lain 77 §:n mukaan oppisopimuskoulutusta varten tehtävään työsopimukseen ei sovelleta mm. työsopimuslain 1 luvun 3 §:ää, jossa säädetään määräaikaisen työsopimuksen tekemiseen oikeuttavista perusteista. Oppisopimuskoulutuksen perusteella tehtävää määräaikaista työsopimusta ei tarvitse perustella muutoin kuin mainitsemalla, että kyseessä on oppisopimuskoulutus.

Lähijohtaja tekee esityksen oppisopimusopiskelijan palkkaamisesta vastuualueen palvelussuhteeseen ottavalle henkilölle. Oppisopimusopiskelijan palkkaamisessa noudatetaan voimassa olevia henkilöstön palkkaamista koskevia määräyksiä.

Oppisopimuskoulutuksessa opiskelijaan sovelletaan lisäksi, mitä työntekijän osalta säädetään mm. työajasta, vuosilomasta, työturvallisuudesta ja työntekijän muusta suojelusta. Oppisopimuksen purkamisesta säädetään ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 75 §:ssä. Oppisopimus voidaan purkaa esim. koeajalla, työnantajan ja opiskelijan yhteisellä sopimuksella tai työsopimuslain mukaisella purkamisperusteella. Koulutuksen järjestäjän luvalla oppisopimus voidaan purkaa myös perusteilla, jotka työsopimuslain mukaan oikeuttaisivat työsopimuksen irtisanomiseen. Opiskelijalla ei ole oppisopimuksen purkamisen jälkeen oikeutta jatkaa tehtävässä, jossa hän suoritti oppisopimuskoulutusta.

3.2 Kaupungin palveluksessa olevan työntekijän/viranhaltijan oppisopimus

Turun kaupunkiin työsuhteessa oleva henkilö, joka aloittaa oppisopimuskoulutuksen, solmii työnantajan kanssa määräaikaisen oppisopimuksen (ns. työntekijän oppisopimus). Turun kaupunkiin virkasuhteessa oleva

henkilö, joka aloittaa oppisopimuskoulutuksen, solmii työnantajan kanssa määräaikaisen oppisopimuksen oppisopimuskoulutuksen ajaksi.

Työntekijän/viranhaltijan oppisopimusten osalta noudatetaan seuraavia ohjeita:

a) Oppisopimus omassa tehtävässä/virassa

- Olemassa olevaan palvelussuhteeseen ei tehdä muutoksia, vaan palvelussuhteeseen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet ovat oppisopimuskoulutuksen aikana samat kuin muutoinkin palvelussuhteessa.
- Työntekijän/viranhaltijan työtehtäviä ja toimenkuvaa/virantoimitusvelvollisuutta muutetaan tarvittaessa työnantajan päätöksellä oppisopimusajaksi, jotta voidaan varmistaa koulutuksen tavoitteiden saavuttaminen. Jos työ-/virkatehtävät mahdollistavat oppisopimuskoulutuksen tavoitteiden mukaisen oppimisen, tarvetta toimenkuvan/virantoimitusvelvollisuuden muuttamiseen ei ole.

b) Oppisopimus toisessa tehtävässä

- Mikäli työntekijä/viranhaltija siirtyy oppisopimusajaksi toiseen tehtävään, tehdään hänen kanssaan määräaikainen työsopimus, joka edellyttää työ-/virkavapautta varsinaisesta toimesta/virasta. Tällöin työntekijä/viranhaltija hakee SAP HR -järjestelmästä työ/virkavapaata toisen tehtävän hoitoa varten.
- Työntekijän/viranhaltijan siirtyessä oppisopimusajaksi toiseen tehtävään, on siirtyvän henkilön sijaista palkattaessa huomioitava, että oppisopimusta suorittava työntekijä/viranhaltija voi oppisopimuksen purkamisen johdosta palata aiempaan ns. varsinaiseen tehtäväänsä/virkaansa oppisopimuksessa sovittua aikaisemmin. Sopimusta tehtäessä on kirjattava sijaisen työsopimukseen/viranhoitomääräykseen lisätietokenttään, että sijaisuus päättyy sovittuna ajankohtana tai silloin, kun sijaistettava palaa työhön.

4. OPPISOPIMUSOPISKELIJAN PALKKAUS TYÖPAIKALLA JÄRJESTETTÄVÄN KOULUTUKSEN AIKANA

Työnantaja maksaa oppisopimuskoulutuksessa oleville opiskelijoille työsäoppimisjakson aikana virka-/työehtosopimusten mukaista palkkaa.

a) Uuteen määräaikaiseen työsuhteeseen tulevat oppisopimusopiskelijat (rekrytoiva oppisopimus)

KVTES:n palkkausta koskevan luvun 3 §:ssä on vähimmäispalkkaa koskeva määräys. Määräystä sovelletaan harjoittelijaan tai tähän rinnastettavassa asemassa olevaan vasta palvelussuhteen kestänyt asianomaiseen kuntaan/kuntayhtymään kolme kuukautta. Soveltamisohjeen mukaan harjoittelijalla tarkoitetaan henkilöä, joka työsopimussuhteessa työnantajan tai hänen edustajansa johdolla suorittaa tietyissä tehtävissä tarvittavien tietojen, taitojen ja kokemuksen hankintaan tähtäävää

käytännöllistä työtä. Tällainen harjoittelu voi olla laadultaan koulutukseen sisältyvää harjoittelua (esim. oppisopimus). Vähimmäispalkkamääräys tulee ottaa huomioon oppisopimusopiskelijoiden palkkaa määriteltäessä.

Jos työnantaja harkitsee, että oppisopimusopiskelijan palkkaa ei ole perusteltua määrittellä KVTES:n vähimmäispalkkaa koskevan säännöksen mukaisesti, tulee palkan määrittelyssä huomioida KVTES:n määräysten mukaisesti ensisijaisesti työntekijän tehtävien vaativuus. Tehtävänimikkeen tulee vastata työtehtävän sisältöä ja palkkahinnoittelukohta tulee määrittellä tehtäviä vastaavaksi.

b) Kaupungin palveluksessa olevat viranhaltijat/työntekijät

Lähtökohta oppisopimukselle on, että työnantajalla on tarve koulutuksen kautta saatavalle osaamiselle. Turun kaupungin palveluksessa oleville viranhaltijoille/työntekijöille, jotka suorittavat oppisopimuskoulutusta omassa virassa/tehtävässään, maksetaan Turun kaupungin palveluksessa suoritetun oppisopimuksen ajalta heidän virkansa/toimensa mukainen varsinainen palkka, mikäli oppisopimuskoulutuksella ei ole vaikutusta ko. tehtävän vaativuuteen ja tehtäväkohtaiseen palkkaan.

Jos viranhaltija/työntekijä siirtyy oppisopimuskoulutuksen ajaksi muuhun tehtävään ja on virka-/työvapaalla omasta virastaan/toimestaan, uuden palkan määrittelyssä tulee huomioida KVTES:n määräysten mukaisesti ensisijaisesti työntekijän uusien tehtävien vaativuus.

5. OPPISOPIMUSOPISKELIJAN PALKKAUS TEORIAOPETUKSEN AIKANA

Turun kaupunki on linjannut, että oppisopimusopiskelijan on mahdollista saada enintään kaksi palkallista päivää kuukaudessa osaamisen hankkimista varten oppilaitoksesta (teoriaopinnot). Osaamisen hankkimisen tavat on kirjattuna henkilökohtaiseen osaamisenkehittämissuunnitelmaan (HOKS). Palkallisten teoriaopintopäivien käyttämisestä tulee sopia aina lähijohtajan kanssa.

Tarvittaessa oppisopimusopiskelijoilla on mahdollisuus palkan sijasta saada opintososiaalisia etuuksia teoriajaksojen ajalta. Opintososiaalisia etuuksia ovat päiväraha, perheavustus, matkakorvaukset ja majoituskorvaus. Etuuksien myöntämisestä ja maksamisesta vastaa oppisopimustoimisto.

6. TYÖPAIKKAOHJAAJALLE MAKSETTAVA OHJAUSPALKKIO

Jokaisen oppisopimusopiskelijan oppisopimukseen kirjataan se, kuka tai ketkä toimivat työpaikalla opiskelijan henkilökohtaisena työpaikkaohjaajana. Turun kaupungin oppisopimusopiskelijan sopimuksessa mainitulle työpaikkaohjaajalle voidaan maksaa ohjaustyöstä korvausta työnantajan erillisen [ohjeen](#) mukaisesti. Ohjauspalkkiosta päätetään toimivaltasäännösten mukaisesti.

7. OPPISOPIMUSKOULUTUKSEN RAHOITTAMINEN

Oppisopimuskoulutuksen järjestämiseen ei ole kaupungin talousarviossa varattu erillistä keskitettyä määrärahaa. Oppisopimuksen solmiva palvelukokonaisuus vastaa itse omien käytettävissä olevien palkkausmäärärahojensa puitteissa oppisopimuskoulutuksesta aiheutuvista kustannuksista.

Oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia on mahdollista kattaa osittain rekrytoivissa oppisopimuskoulutuksissa oppisopimustoimiston työnantajalle maksamien koulutuskorvausten avulla. Työttömän henkilön koulutukseen on mahdollista saada työ- ja elinkeinotoimiston maksamaa palkkatukea. Oman vakinaisen henkilöstön oppisopimuskoulutukseen on mahdollista myös saada ulkopuolista rahoitusta esim. Kevasta, jos kyseessä on terveydellisistä syistä tapahtuva uudelleen koulutus tai lisäkoulutus.

Oppisopimuskoulutusta voi myös käyttää rekrytointikanavana niillä aloilla ja tehtävissä, joille kaupunki tarvitsee uutta työvoimaa esim. ryhmäoppisopimuskoulutuksina. Palvelukokonaisuuden tulee huomioida koulutus-tarve ja määrärahavaraus henkilöstösuunnitelmassa. Palvelukokonaisuus vastaa ryhmäkoulutuksen järjestelyistä: hakeutumisesta, kriteereistä ja yhteistyöstä koulutuksen järjestäjätahon kanssa.

8. OPPISOPIMUSKOULUTUSTA KOSKEVIEN TIETOJEN MERKITSEMINEN HR –JÄRJESTELMÄÄN

Kaupungin organisaatiossa toteutuvan oppisopimuskoulutuksen seurannan järjestämiseksi on välttämätöntä, että oppisopimuskoulutusta koskevat tiedot merkitään palkanlaskentajärjestelmään. Työsopimukset tehdään aina SAP HR -järjestelmän kautta.

9. OHJAUS JA NEUVONTA

Konsernihallinnon henkilöstöpalvelut vastuualueen henkilöstön kehittämispäällikkö ja palvelussuhdepäälliköt sekä myös Turun oppisopimustoimisto antavat tarvittaessa lisäohjeita ja neuvontaa oppisopimuskoulutuksen järjestämiseen liittyvissä kysymyksissä.